

Hogeschool Utrecht

B Farmakunde

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In oktober 2019 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Farmakunde van Hogeschool Utrecht bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding Farmakunde kent een voltijdvariant van vier jaar en een deeltijdopleiding van drie jaar. Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**.

De in Nederland unieke opleiding Farmakunde leidt studenten op tot proces- en projectbegeleiders in het brede veld van de farmaceutische sector. Studenten ontwikkelen zowel algemene als vakinhoudelijke competenties in een gestructureerd opgezet curriculum. In de latere jaren van de opleiding maken studenten keuzes en ontwikkelen zo een eigen profiel. Het werkveld, met name in de regio, is zeer enthousiast over de studenten en alumni.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het profiel van de farmakundige is een breed inzetbare, T-shaped professional in de farmaceutische sector die kan samenwerken met verschillende beroepsgroepen. De generieke en inhoudelijke competenties op hbo-niveau passen bij het profiel en gelden voor zowel de deeltijd- als de voltijdopleiding. Als enige Farmakunde opleiding in Nederland is het contact met het werkveld van groot belang. De bestaande activiteiten met de beroepenveldcommissie en stagebedrijven kunnen volgens het panel verder worden uitgebouwd om inbreng te krijgen over het profiel en de competenties van het volledige (brede) werkveld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Organisatorisch zijn zowel de deeltijd- als de voltijdopleiding goed opgebouwd. Thema's en leerlijnen zorgen voor organisatorische en inhoudelijke samenhang. Het didactische kader van Hogeschool Utrecht zorgt voor een goede vormgeving van de opleiding. De deeltijdopleiding maakt goed gebruik van de voorkennis en praktijkervaring van de studenten waardoor deze in drie jaar is af te ronden. Stages vanaf het eerste jaar van de voltijdopleiding zorgen voor de connectie met de praktijk en ook casussen zorgen voor praktijkervaring. Het panel vraagt aandacht voor het begeleiden en trainen van stagebegeleiders en het versterken van het contact met studenten tijdens de stage. De samenwerking met het lectoraat neemt toe en dit wordt aangemoedigd door het panel. Studenten voelen zich gehoord en gezien door het hechte, bewaarde en enthousiaste docententeam. Het panel concludeert dat er sprake is van een leergemeenschap.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het toetsbeleid is helder en de competenties worden in oplopend niveau getoetst in het programma. Groepswork wordt individueel getoetst, maar ook op andere manieren werkt de opleiding aan het voorkomen van meelifgedrag. Zo stellen studenten gezamenlijk een contract op en leren ze elkaar aan te spreken op hun gedrag. De toetsexpertgroep is een mooi gremium in

de kwaliteitsborging van toetsing Een aantal van de competenties wordt al in jaar drie op eindniveau afgetoetst Het panel adviseert de opleiding om dit expliciet in het afstudeerprogramma onder te brengen en daarmee de transparantie, borging en interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van deze onderdelen te versterken

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard

Het afstudeerprogramma omvat verschillende studieonderdelen en het panel stelt vast dat studenten bij het afronden van de opleiding op het hoogste niveau voldoen aan de competenties Het panel heeft eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren van een selectie van vijftien afgestudeerden bekeken en stelt op basis daarvan vast dat het eindniveau voldoet Na afstuderen komen studenten in een diversiteit van functies in de farmaceutische sector terecht Het panel stelt vast dat het werkveld zeer positief is over de competenties en capaciteiten van de afgestudeerden en stimuleert de opleiding zich ook buiten de regio op de kaart te zetten

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Schets van de opleiding/ Karakteristiek	9
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	19
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	22
Eindoordeel over de opleiding	24
Aanbevelingen	25
Bijlagen	26
1 Bezoekprogramma	27
2 Bestudeerde documenten	29
3 Overzicht curricula	30

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Farmakunde van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 31 oktober 2019. Het visitatiepanel bestond uit

- Dhr. F. P. G. M. Entken BSc (voorzitter, domeindeskundige), senior-adviseur onderwijskwaliteit bij Hogeschool Rotterdam,
- Dhr. prof. Dr. O. A. A. M. J. Timmermans (domeindeskundige), lector Healthy Region (Hogeschool Zeeland) en professor aan de Universiteit Antwerpen,
- Mw. drs. T. Koehler (domeindeskundige), apotheker, docent FPZ-instituut en promovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen,
- Dhr. C. N. K. Quartey BSc (student-Id), alumnus van de opleiding Fysiotherapie (HAN)

Mevrouw dr. Meg van Bogaert, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding Farmakunde is ingedeeld in de visitatiegroep Huidtherapie, Farmakunde en Farmaceutisch Consulent. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel van vijftien recent afgestudeerden de afstudeerdossiers bestudeerd. Deze dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van het afgelopen jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In dit overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de

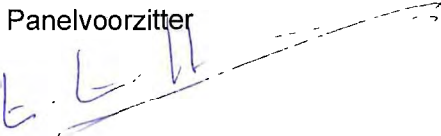
bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Er is geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, december 2019

Panelvoorzitter

De heer F.P.G.M. Entken

Auditor

Mevrouw M.J.V. Van Bogaert

Schets van de opleiding/ Karakteristiek

De bacheloropleiding Farmakunde van Hogeschool Utrecht maakt deel uit van het Instituut voor Paramedische Studies (IPS) Binnen IPS voeren opleidingen regelmatig overleg met elkaar over gezamenlijke thema's, bijvoorbeeld de T-shaped professional

De opleiding Farmakunde is uniek in Nederland en is opgericht naar aanleiding van de behoefte aan een hbo-bacheloropleiding voor proces- en projectbegeleiders in de farmaceutische sector, oorspronkelijk vanuit de apothekersbranche De voltijdvariant startte in 2001, in 2005 volgde de deeltijdvariant Als unieke opleiding kan Farmakunde niet uitgaan van een landelijk profiel en stelt het zelf een competentieprofiel samen op basis van werkveldonderzoek en validatie door alumni en de beroepenveldcommissie Een nieuw werkveldonderzoek staat gepland voor 2019-2020

Vanaf 2013 is het herziene programma van de voltijdvariant gefaseerd ingevoerd met als belangrijkste veranderingen het versterken van het aandeel farmacologie, bedrijfsvoering en projectmanagement Tussen 2016 en 2019 is ook het deeltijdprogramma herzien in diezelfde lijn en is dit beter toegesneden op de doelgroep van werkenden Het deeltijdprogramma is daarbij tot drie jaar gecompriëerd, onder andere door de voorkennis en werkervaring van de deeltijdstudenten optimaal te benutten

De organisatorische context van de opleiding is veranderd na de vorige visitatie De faculteit waar de opleiding eerder deel van uitmaakte, is in 2017 opgeheven en de opleiding maakt nu deel uit van IPS Vanaf begin 2019 stuurt een managementteam bestaande uit twee coordinatoren van de voltijddopleiding, de coordinator van de deeltijddopleiding en de voorzitter van de curriculumcommissie de opleiding aan Het panel concludeert dat intern de opleiding alles goed en strak heeft georganiseerd De volgende stap voor het team is zich sterker te ontwikkelen en professionalisering op strategisch niveau en daarmee de buitenwereld naar binnen te halen

Het vorige visitatiepanel heeft een aantal aanbevelingen gedaan Voor zover de aanbevelingen nog relevant zijn in het huidige curriculum, stelt het panel vast dat de opleiding het merendeel heeft opgepakt en/of uitgevoerd De voornaamste aanbeveling van het vorige panel die blijft staan, ondanks het feit dat de opleiding hier voldoende aandacht aan besteedt, is het advies alert te blijven op de hoge werkdruk bij docenten

Op punten waar de deeltijdvariant afwijkt van de voltijddopleiding, wordt dit in het rapport aangegeven en het panel zal op iedere standaard een uitspraak doen over beide varianten

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in CROHO	B Farmakunde
Orientatie en niveau	hbo, Bachelor
Graad	Bachelor of Science
Aantal studiepunten	240
Afstudeerspecialisaties	-
Locatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands
Variant	Voltijd, deeltijd
Registratienummer in CROHO	34090

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de orientatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard

De opleiding hanteert voor de deeltijd- en de voltijdopleiding een gelijk beroepsbeeld en dezelfde competenties. Het profiel beschrijft een breed inzetbare, T-shaped professional in de farmaceutische sector die veel samenwerkt met andere beroepsgroepen. Het panel identificeert een duidelijke gemene deler in het profiel waaruit een grote variatie aan beroepsprofielen voor studenten voortkomt. De afgestudeerde beheerst zowel inhoudelijke competenties als meer generieke competenties op hbo-niveau. Mogelijkheden voor verdere ontwikkeling liggen volgens het panel op het vlak van ondernemerschap. De contacten met het beroepenveld zijn belangrijk en het panel stelt vast dat de beroepenveldcommissie (BVC) actief meedenkt over het profiel en de beoogde leerresultaten. Het panel stimuleert de opleiding om naast de BVC breed in te zetten op het betrekken van het werkveld. Het panel denkt daarbij in het bijzonder aan aandacht voor de variatie aan posities en mogelijke werkgevers, maar ook aan landelijke profilering.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en beoogde leerresultaten

De opleiding Farmakunde levert professionals die vanuit bekendheid met farmaceutische inhoud en bedrijfsvoering innovatieve projecten leiden en managementtaken uitvoeren. Centraal staan projecten op het gebied van bedrijfsvoering, kwaliteitsmanagement en gezondheidsvoorlichting binnen de farmaceutische zorg- en dienstverlening, bedoeld om patientenzorg te verbeteren. De farmakundige werkt intensief samen met andere beroepsgroepen zoals kwaliteitsmanagers, apothekers, apothekersassistenten, voorschrijvers en ict'ers en kenmerkt zich als een professional met competenties zoals projectmanagement, onderzoek, communicatie en samenwerking. De opleiding leidt studenten op voor de Nederlandse farmaceutische sector en besteedt daarbij aandacht aan de internationale en interculturele aspecten van die sector. De acht competenties die de opleiding hanteert, weerspiegelen de kern van het beroep (1 Farmacologie, 2 Gezondheidsvoorlichting, 3 Kwaliteitsmanagement en 4 Bedrijfsvoering) en meer generieke hbo-competenties (5 Praktijkgericht onderzoek, 6 Projectmanagement, 7 Communicatie en 8 Professioneel handelen en samenwerken). Iedere competentie is uitgewerkt in indicatoren waarvan het hbo-niveau is onderbouwd aan de hand van het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF). In de cursusbeschrijving zijn de indicatoren uitgewerkt in concrete leerdoelen en toetscriteria. De opleiding hanteert de drie niveaus van Dreyfus in het onderwijs en de toetsing. Het panel stelt vast dat de competentieset passend en toereikend is voor het beroep en het niveau van de beoogde leerresultaten past bij een hbo-bacheloropleiding. Het profiel en de competenties gelden voor zowel de deeltijd- als de voltijdopleiding.

Het panel concludeert dat de opleiding Farmakunde het vacuum dat bestond tussen de universiteit (farmacie) en het mbo (apothekersassistente) terecht heeft opgevuld. Uit de

zelfevaluatie en de gesprekken blijkt dat studenten het brede profiel van de opleiding enerzijds aantrekkelijk vinden, maar ook moeite hebben om duidelijk te maken wat een farmakundige is en doet. Het panel is van mening dat het profiel weliswaar breed is, maar met de farmaceutische focus en de vier inhoudelijke competenties een grote gemene deler heeft. Het ziet dan ook een duidelijke overeenkomst in alle uitstroom naar verschillende beroepsprofielen. Het panel adviseert de opleiding om het huidige profiel uit te dragen als een kracht, met generieke kenmerken die de meerwaarde van een farmakundige als T-shaped professional in de farmaceutische sector benadrukken. Het panel ziet mogelijkheden tot verdere ontwikkeling op ondernemerschap. Het panel stimuleert de opleiding en het instituut hiermee verder te gaan binnen en buiten de eigen hogeschool, bijvoorbeeld met de opleiding Farmacie van de Universiteit Utrecht. Het panel ziet ondernemerschap en marketing als kans om het profiel van de farmakundige te versterken.

Afstemming met beroepenveld

De opleiding Farmakunde is uniek in Nederland en leidt studenten op voor een divers beroepenveld binnen de farmaceutische sector. Dit maakt de relatie met het werkveld zowel belangrijk als een uitdaging. Farmakundigen zijn voornamelijk werkzaam bij apotheken (20%), ziekenhuisapotheken (15%) en in de farmaceutische industrie (38%). Daarnaast werken alumni bij groothandels, zorgverzekeraars, patiëntenorganisaties en overheden. De opleiding kent een beroepenveldcommissie (BVC) waarin verschillende farmaceutische sectoren zijn vertegenwoordigd. Ook neemt het lectoraat Innovatie van Zorgprocessen in de Farmacie (IZF) en de opleiding Farmacie van de Universiteit Utrecht deel aan de BVC. De BVC toetst de eindtermen van de opleiding, die tevens worden afgestemd met opleiders van mbo- en wo-opleidingen in de sector. Naast de BVC benut de opleiding reguliere contacten binnen stage en onderzoekverlenende organisaties en ontwikkelt de opleiding strategische partnerschappen. De opleiding maakt tijdens het bezoek duidelijk dat zij de contacten met het beroepenveld belangrijk vindt om de aansluiting met het werkveld te optimaliseren.

Volgens het panel is de opleiding voldoende doordrongen van het belang van een goede afstemming met het beroepenveld. Het BVC-lid en de afvaardiging van het werkveld waarmee het panel sprak maakten duidelijk dat ze de opleiding dragen en positief zijn over de samenwerking. De uitdaging voor de opleiding is om de volle breedte van het toekomstige werkveld van studenten te overzien en te includeren bij de afstemming. In het gesprek met het panel benadrukte het werkveld hoe belangrijk afgestudeerde farmakundigen zijn voor een breed scala aan posities. Het is duidelijk dat ook niet-BVC leden heel gemotiveerd zijn om mee te denken over het profiel. Het panel raadt aan te zoeken naar een manier om de volle breedte van het beroepenveld (waaronder de industrie) expliciet in te zetten ten aanzien van het beroepsperspectief. Het panel denkt daarbij aan profilering en aan het gebruiken van casussen en gastcolleges. Tot slot merkt het panel op basis van de gesprekken tijdens het op dat de bekendheid met de opleiding behoorlijk regionaal lijkt. Zowel het panel als het werkveld is van mening dat de opleiding aan verdere bekendheid te winnen heeft buiten de regio. Externen met wie het panel sprak waren unaniem enthousiast over de farmakundige, er is een duidelijke behoefte aan afgestudeerden met dit profiel. Het is nu de uitdaging voor de opleiding onderzoek te (blijven) doen naar de behoefte aan farmakundigen en zich te positioneren op de markt.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard

De onderwijsleeromgeving is op orde, met als basis het hechte, betrokken en deskundige docententeam. Het programma van zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding is inhoudelijk en organisatorisch goed opgebouwd, samenhangend en heeft duidelijke leerlijnen en een actieve connectie met de praktijk. De deeltijdopleiding maakt goed gebruik van de voorkennis en praktijkervaring van studenten waardoor studenten deze opleiding in drie jaar kunnen afronden. De opleiding betreft de praktijk op een zorgvuldige en opbouwende manier in het programma. De diversiteit van het werkveld, met name die van de farmaceutische industrie, mag van het panel nog sterker in het programma terugkomen. De doelstellingen, opbouw en criteria van de stages zijn helder. Het panel vraagt aandacht voor de begeleiding en training van stagebegeleiders en het versterken van de contacten met studenten tijdens de stage, zowel tussen docent en student als tussen studenten onderling. Het panel stimuleert de opleiding door te gaan met de versterking van de samenwerking met het lectoraat, er is een mooie basis aanwezig. De opleiding volgt het didactische kader van Hogeschool Utrecht en het panel stelt vast dat de vormgeving van de opleiding op orde is. Ook de begeleiding van studenten is goed georganiseerd, studenten voelen zich gehoord en gezien en volgens het panel is er sprake van een leergemeenschap.

Onderbouwing

Opzet programma

De opleiding (voltijd en deeltijd) is competentiegericht en verweeft kennis, vaardigheden en een professionele houding met projectgestuurd onderwijs. De vakinhoudelijke competenties komen als terugkerende thema's in verschillende cursussen aan bod. De generieke competenties zijn als vaardigheidsleerlijnen ingeweven in de vakinhoudelijke leerlijnen. Zie bijlage 3 voor een overzicht van de curricula, inclusief de leerlijnen en de thema's. Zowel het deeltijd- als het voltijdprogramma is opgebouwd uit cursussen van 5 EC of een veelvoud daarvan. De opleiding heeft iedere competentie uitgewerkt in indicatoren die in de cursussen verder zijn uitgewerkt in concrete leeruitkomsten. In iedere cursusbeschrijving staan de Body of Knowledge en de vaardigheden in de leeruitkomsten beschreven, om zo te borgen dat alle competenties voldoende aan bod komen. Iedere cursus heeft een coordinator die verantwoordelijk is voor relevantie en actualiteit van de inhoud. Contacten met het werkveld, evaluaties met studenten en het bijhouden van vakliteratuur kunnen leiden tot actuele aanpassingen van de programma-inhoud. Coordinatoren stemmen onderling af over de samenhang van thematisch verwante cursussen. Via de coordinatoren bewaakt de curriculumcommissie (CC) de actualiteit en samenhang van het programma als geheel. De opleiding stelt dat beide programma's praktijkgericht zijn met beroepsproducten en -diensten als ruggengraat van het programma. Opdrachten zijn gebaseerd op realistische, actuele casussen of worden daadwerkelijk in de praktijk uitgevoerd. Volgens het panel is er een duidelijke samenhang en mooie opbouw in het programma aangebracht aan de hand van leerlijnen en voor iedere cursus zijn goed uitgewerkte leerdoelen die gerelateerd zijn

aan de competenties De inhoud van de cursussen die het panel heeft bekeken sluit aan bij de actualiteit en het verwachte niveau Op het gebied van ondernemerschap en marketing kan de opleiding zich nog ontwikkelen Hetzelfde geldt voor interprofessionaliteit, waar al ontwikkelingen zichtbaar zijn, zoals gezamenlijk onderwijs met andere opleidingen

Deeltijdopleiding

Het deeltijdprogramma gaat uit van de werkende lerende De opleiding biedt cursussen uit het eerste jaar van de voltijdopleiding gecompriemd aan als startopdrachten Deeltijdstudenten hebben al een basis in de praktijk en het aantal cursussen in het thema werkveld is derhalve gehalveerd Tot slot is professioneel handelen expliciet herkenbaar in de deeltijdopleiding, in de voltijdopleiding is dit onderwerp verweven in de beroepsinhoudelijke cursussen Het niveau dat de voltijdstudent aan het eind van het tweede jaar bereikt, haalt de deeltijdstudent al halverwege het tweede jaar Samen met de halvering van cursussen in het thema werkveld en het parallel laten lopen van de profileringsruimte en het afstudeeronderzoek, halen studenten het beoogde eindniveau na drie jaar Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de deeltijdstudenten een korter, maar compleet programma aangeboden krijgen De opleiding maakt goed gebruik van de voorkennis en werkervaring van deeltijdstudenten die in het gesprek met het panel zeer positief over het programma waren Het panel stelt vast dat het programma passend is om de beoogde leerresultaten te realiseren

Relatie met praktijk en onderzoek

In de voltijdopleiding doen studenten in jaren 1, 2 en 4 stage Ook voeren ze een interne audit uit, doen ze een praktijkgericht onderzoek en volgen ze de cursus Projectmanagement in de beroepspraktijk Volgens het panel besteedt de opleiding voldoende aandacht aan het incorporeren van de praktijk in het onderwijs Tijdens het bezoek is met docenten gesproken over het opstellen van casussen die het brede werkveld van de farmakundige afdekken De opleiding denkt op een goede manier na over het aanbieden van een breed perspectief (bijvoorbeeld aan de hand van casussen) en hoe dit beheersbaar te houden Met name in het eerste jaar van de voltijdopleiding is het moeilijk voor studenten om te overzien wat de mogelijkheden van het toekomstige werkveld zijn De opleiding beoogt studenten te begeleiden in het overzien van de vele mogelijkheden en daar op basis van interesse en talent keuzes in te maken Het panel ziet mogelijkheden om de dynamiek met het werkveld te versterken zonder iedere hype in het programma op te nemen Het panel sprak met afgevaardigden van de farmaceutische industrie die aangaven dat de variatie aan werkzaamheden in de praktijk breder is dan nu in de opleiding aan bod komt en zich sterk ontwikkelt Het panel adviseert de opleiding een werkwijze te ontwikkelen om onderwerpen en casussen vanuit de diversiteit van het werkveld op te halen en in het onderwijs te brengen Het panel vindt het logisch dat de opleiding daarbij gebruik maakt van de inbreng van onder meer professionals uit organisaties die stages begeleiden

Deeltijdstudenten zijn werkzaam in het farmaceutisch werkveld en de eigen werkplek fungeert als praktijkleerplek Per opdracht controleert de opleiding of de eigen werkplek volstaat voor het uitvoeren ervan, of er wordt een andere werkplek gezocht om een opdracht uit te voeren De afstudeerstage voert de deeltijdstudent uit op een andere dan de eigen werkplek Mede door gebruik te maken van de eigen werkplek kan een student het deeltijdprogramma in drie jaar afronden Het panel benadrukt het belang van de check per cursus die de opleiding doet of de eigen werkplek geschikt is voor een opdracht of casus Deeltijdstudenten gaven aan dat het op de eigen werkplek niet altijd meevalt om werk en studie te onderscheiden

De opleiding zet actief in op de driehoek onderwijs – praktijk – onderzoek (kenniscirculatie) De leerlijn voor praktijkgericht onderzoek is volledig in het vakinhoudelijk onderwijs ingebed De leerlijn bouwt op in complexiteit tot het afstudeeronderzoek waarin de studenten aantonen dat ze de verschillende vaardigheden geïntegreerd kunnen inzetten voor het oplossen van een complex praktijkprobleem Vier docenten zijn betrokken bij onderzoeksprojecten van het lectoraat en andersom zijn medewerkers van het lectoraat actief binnen de opleiding De opleiding en het lectoraat spreken tijdens het bezoek de wens uit de samenwerking uit te breiden Het panel stelt vast dat het lectoraat met name betrokken is bij de opzet en uitvoering van het onderwijs rondom het afstudeeronderzoek en stimuleert de opleiding de ontwikkeling tot verdere integratie en samenwerking met het lectoraat voort te zetten Om de koppeling tussen onderwijs en onderzoek verder te versterken adviseert het panel de opleiding om naast in te zetten op het begrijpen, interpreteren en gebruiken van (wetenschappelijke) artikelen ook meer aandacht te besteden aan statistische kennis en begrip

Stage

Deeltijdstudenten zijn over het algemeen werkzaam in het beroepenveld en hebben - met name aan het begin van de opleiding - minder behoefte aan praktijkervaring in het onderwijs Deze groep volgt één stage in het laatste jaar In het eerste jaar van de voltijdopleiding lopen studenten een korte stage in de openbare apotheek en krijgen zo zicht op een werkplek die van groot belang is in de farmaceutische sector Naast opdrachten moeten studenten ook een reflectieverslag schrijven Stages twee (jaar 2) en drie (jaar 4) zijn vergelijkbaar aan elkaar, maar met meer complexiteit en zelfstandigheid in stage drie Studenten geven aan dat de opbouw van stages goed is Het panel stelt vast dat niet alleen de opbouw van de stages over het curriculum heen goed is, maar ook de doelstellingen, opdrachten en criteria van de stages zijn helder Een belangrijk aandachtspunt volgens het panel is de begeleiding van de stage vanuit de opleiding Als eerste betreft dit de training en professionalisering van de stagebegeleider Stagebegeleiders gaven in het gesprek met het panel aan dat ze graag meer en uitgebreide informatie over het begeleiden van studenten ontvangen, bijvoorbeeld aan de hand van een training Ook de communicatie en afstemming voor en tijdens de stage kan volgens de stagebegeleiders beter Aangezien studenten tijdens de stages aan verschillende competenties werken, is de kwaliteitszorg op de leerplek van groot belang Het panel adviseert de opleiding om na te denken over een leer-innovatienetwerk Er zijn andere opleidingen binnen het instituut die dit goed hebben georganiseerd en als voorbeeld kunnen dienen Een welkome bijvangst van een netwerk is het vergemakkelijken en vergroten van de inbreng in het curriculum door stageverleners Ten tweede is het panel van mening dat de opleiding de contacten met de student gedurende de stage kan intensiveren, met name om de begeleiding van het persoonlijke leerproces van de student te versterken in aanvulling op de aandacht die er nu vooral voor het product van de stage is Het panel denkt bijvoorbeeld aan het frequenter organiseren van terugkomdagen en zo studenten met meer regelmaat dan nu het geval is gezamenlijk te laten reflecteren op wat ze tijdens de stage leren en tegenkomen

Vormgeving van het programma

De opleiding hanteert het didactisch kader van Hogeschool Utrecht, waar de thema's ervaren leren, blended learning en leren in teams centraal staan Bij ervaren leren is de aanname van de opleiding dat de praktijk zich het beste leent voor relevante leerervaringen De sturing door de student neemt in de loop van de opleiding toe en de sturing door de docent af Blended learning ziet de opleiding als een diversiteit aan werkvormen waardoor het onderwijs optimaal aansluit bij de leerbehoeften en leerstijlen van de studenten De combinatie van online leren en contactonderwijs en het aanbieden van diverse werkvormen zijn de basis van blended learning

Met name bij de deeltijdopleiding is het inzetten van blended learning een meerwaarde in het onderwijs. Tot slot vormt het leren in teams, oftewel de uitwisseling met medestudenten en docenten, de motor van het leerproces. Samenwerken en een goede sfeer krijgen veel aandacht en studenten werken gedurende de gehele opleiding in projectteams aan projecten. Studenten waren in het gesprek met het panel positief over de vormgeving en de werkvormen van het programma. In het studentenhoofdstuk geven studenten aan dat er weinig keuzemogelijkheden zijn in de eerste jaren van de opleiding. De opleiding is hierop ingesprongen door studenten binnen de verplichte cursussen meer keuze te geven aan de hand van opdrachten en casussen. Volgens het panel biedt dit ook mogelijkheden om de actualiteit en het werkveld te betrekken in het onderwijs.

In-, door- en uitstroom

Jaarlijks stromen gemiddeld 135 voltijd- en 25 deeltijdstudenten in. Na de vorige visitatie is aandacht gegeven aan de matching van studenten om de uitval te verminderen. Het panel stelt vast dat de actie die de opleiding heeft genomen lijkt te werken, de uitval in het eerste jaar neemt af. Daarnaast laten de NSE-enquêtes een stijgende lijn in tevredenheid van studenten zien (voltijd en deeltijd). De deeltijdopleiding is gecomprimeerd van vier naar drie jaar, wat een toename van studielast met zich meebrengt. De studenten met wie het panel sprak (voltijd en deeltijd) gaven aan dat de studielast goed is.

Begeleiding

Studenten hebben allemaal een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). Begeleiding vindt plaats via coaching en advisering. Het initiatief voor overleg kan zowel van de student als van de SLB'er komen. Het panel is van mening dat de opleiding de begeleiding van studenten goed op orde heeft, studenten weten waar ze terecht kunnen als ze met vragen zitten. Studenten leren ook van elkaar in de goed ingerichte leeromgeving binnen de opleiding. Studenten gaven in het gesprek met het panel aan dat ze zich gehoord en gezien voelen. Ideeën, suggesties en vragen worden opgepakt en de opleiding communiceert over de opvolging. Sinds 2018 heeft Farmakunde een lokaal dat voor studenten beschikbaar is om (samen) te werken en elkaar te ontmoeten. Zowel studenten als docenten zijn zeer positief over dit lokaal, dat een stimulans geeft aan de leergemeenschap. Het panel stelt daarnaast vast dat studenten de docenten weten te vinden, ondanks de afwezigheid van vaste werkplekken. De leergemeenschap en begeleiding zijn duidelijk op orde.

Docenten

Het team van docenten is hoogopgeleid met minimaal een masterdiploma en zes docenten zijn gepromoveerd. De deskundigheidsdomeinen van het team zijn divers en dekken de disciplines in het programma goed af. Een groot deel van de docenten is afkomstig uit de farmaceutische zorg- en dienstverlening. Deskundighedsbevordering van zowel vakinhoudelijke als didactische kennis en vaardigheden vindt plaats via leren op de werkplek, studiedagen, individuele scholing, intervisies en het bezoeken van congressen. Vanaf september 2019 hebben alle docenten een Basiskwalificatie Examinering (BKE) of vergelijkbaar diploma en nemen de voorzitters van de toetsexpertgroep (TEG) en de Curriculumcommissie (CC) deel aan een traject voor de Seniorekwalificatie Examinering (SKE). Nieuwe docenten krijgen een seniordocent als buddy. De opleiding beschrijft een positief werkklimaat met een hecht, deskundig, betrokken en bevoegen docententeam dat goed functioneert als zelfsturend team. Desondanks blijft werkdruk een continu punt van aandacht om het werk behapbaar te houden. Op basis van de visitatiedag stelt het panel vast dat het docententeam inderdaad hecht, deskundig en betrokken is met een goed functionerend kernteam. Het hele team bestaat uit professionals die samen leren, aan de hand

van dit proces sterker worden en de autonomie die ze hebben waarderen. De studenten herkennen en waarderen dit. Het panel concludeert dat de opleiding intern alles goed en strak heeft georganiseerd en toe is aan de volgende stap in haar ontwikkeling, verdere professionalisering en ontwikkeling op strategisch niveau.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard

Er is een helder toetsbeleid dat jaarlijks wordt geactualiseerd en waaruit een duidelijk beeld naar voren komt ten aanzien van de toetsing. In de praktijk worden de acht competenties in oplopend niveau getoetst in het programma. Ten aanzien van groepswerk traint de opleiding studenten in het maken van afspraken, onder meer over meeliftgedrag. Toetsing van groepswerk vindt op individueel niveau plaats. Kwaliteitsborging van de toetsing is op orde, voor een belangrijk deel door de goede inzet en activiteiten van de toetsexpertgroep (TEG). Het panel adviseert de opleiding om het op eindniveau aftoetsen van de vakinhoudelijke competenties in het derde jaar van de voltijdopleiding (tweede jaar deeltijd) expliciet onder te brengen in het afstudeerprogramma en daarmee de transparantie, borging en interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van deze onderdelen van het afstuderen te versterken.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het toetsbeleid van de opleiding wordt jaarlijks geactualiseerd en richt zich met name op summatieve toetsing met oefentoetsen als formatieve toetsmomenten. De opleiding (zowel vol- als deeltijd) zet in op integrale toetsen, veelal in de vorm van beroepsopdrachten. Om studenten een kennisbasis te laten verwerven toetst de opleiding kennis in de eerste twee jaar schriftelijk, daarnaast passen studenten kennis bij voorkeur toe in opdrachten. De zelfevaluatie geeft aan dat toetsing drie functies heeft, te weten het meten van het studieresultaat (summatief), feedback geven (formatief) en verbeteren van het onderwijs (evaluatief). Een toets stuurt het leerproces en motiveert en belooft de studenten. Aan de hand van rubrics en beoordelingsformulieren kennen studenten aan het begin van iedere cursus de verwachtingen. Tot slot stelt de opleiding vier kwaliteitseisen voor toetsing: validiteit, betrouwbaarheid, functie (selectie en leereffect) en conditie (transparant en efficiënt).

Toetspraktijk

De curriculumcommissie (CC) is verantwoordelijk voor de toetsplannen die aan het toetsbeleid voldoen. Alle competenties worden meerdere keren en op verschillende niveaus van Dreyfus getoetst. Van de propedeuse naar het vierde jaar nemen opdrachten toe in complexiteit en wordt context steeds belangrijker. Daarnaast nemen docenten in de loop van de opleiding meer afstand en verwacht de opleiding van studenten dat ze steeds zelfstandiger gaan werken. Voor de deeltijdopleiding zijn in het toetsplan bepaalde toetsen van de eerste twee voltijdjaren gecompriëerd in het eerste jaar. Startopdrachten in het eerste blok vormen een vliegende start voor deeltijdstudenten waarin de opleiding in een hoog tempo een aantal zaken aftoetst die de deeltijdstudenten al grotendeels zouden moeten beheersen gezien hun werkervaring.

Een deel van de opdrachten maken studenten in groepsverband, omdat samenwerken een belangrijk aspect is. Toetsing van deze opdrachten is echter op individueel niveau. Studenten vertelden het panel dat ze bij groepswork onder begeleiding een samenwerkingsovereenkomst sluiten waarin onder meer de individuele bijdrage is geborgd. Het panel vindt dit een mooie werkwijze om meeliftgedrag te beperken en tegelijk studenten te leren om onderling afspraken te maken en hier zelf verantwoordelijkheid voor te nemen. De toetsen en beoordelingen die het panel tijdens de visitatiedag heeft ingezien zijn valide, betrouwbaar en goed van niveau. Ook is het toetsproces transparant, studenten weten vooraf op welke onderwerpen de opleiding toetst. De rubrics die het panel heeft gezien zijn goed opgebouwd en het panel stelt vast dat de variatie in toetsvormen goed is en de opbouw in toetsing in het programma is in orde. Studenten zijn over het algemeen positief over de wijze waarop de opleiding feedback geeft op de toetsing, al geven ze ook aan dat de mate van feedback varieert tussen docenten. Ook merken studenten op dat de normering per docent kan verschillen, dit valt met name op bij de mondelinge toetsing. Het panel heeft dit uitgebreid besproken tijdens het visitatiebezoek en concludeert dat er binnen de opleiding een goed bewustzijn is ten aanzien van de risico's op dit punt en de opleiding zelf ook heeft vastgesteld dat de eerlijkheid in onderlinge beoordeling niet altijd optimaal is. Het is dan ook goed dat interbeoordelaarsbetrouwbaarheid (IBB) en kalibratiesessies regelmatig bij het team op de agenda staan. Deze aandacht voor kwaliteitszorg is belangrijk en het panel stimuleert de opleiding op deze wijze door te gaan.

Borging van toetskwaliteit

Cursuscoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het correcte verloop van de toetsprocessen en rapporteren hierover in het toetsevaluatieformulier (TEF). De TEG en CC monitoren de voortgang van voorgenomen maatregelen en leggen bevindingen centraal vast. Op deze manier leiden de TEF's tot aanpassingen in toetsen, toetsplan en/of toetsbeleid. Een aantal keren per jaar spreken de voorzitters van de TEG en CC met de instituutbrede examencommissie (EC). In deze overleggen wordt onder meer gesproken over het toetsbeleid, de toetskwaliteit en de kwaliteit van de afstudeereenheid. Ook spreken EC, TEG en CC over hoe de opleiding omgaat met adviezen vanuit de EC. De EC beoordeelt ieder blok de analyses die door de TEG op basis van de TEF's zijn gemaakt en houdt zo zicht op de kwaliteit van toetsing. Daarnaast adviseert de EC de opleiding op basis van waarnemingen over toetsing en toetsbeleid. Het panel complimenteert de TEG met de mooie analyses die ze maakt op basis van de evaluatieformulieren. Deze analyses stellen de EC in staat om de kwaliteit van toetsing te borgen. De EC heeft terecht veel vertrouwen in het functioneren van de TEG en de opleiding.

Naast deze lovende woorden en het vertrouwen van het panel dat de opleiding en de EC de toetsing en toetskwaliteit meer dan op orde hebben, heeft het panel een aanbeveling ten aanzien van de toetsing van het afstudeerprogramma. Voor zowel de deeltijd- als de voltijdopleiding blijkt uit de zelfevaluatie en de gesprekken tijdens het bezoek dat studenten het eindniveau van de acht competenties in verschillende programmaonderdelen behalen. De onderdelen van het afstudeerprogramma zijn de *Stage 3* en het *Praktijkgericht Onderzoek*, beiden in het vierde jaar. In deze onderdelen toetst de opleiding de vier generieke competenties en kiest de student zelf één of twee inhoudelijke competenties die hij/zij in de stage verder uitwerkt. Dat betekent dat de vier vakinhoudelijke competenties al in jaar drie worden afgetoetst op Dreyfus niveau 3. Het panel volgt deze redenering en is van mening dat deze werkwijze voldoet zolang de toetsing van deze competenties plaatsvindt binnen de context van het afstudeerprogramma. Het panel stelt vast dat de opleiding daarbij voldoet aan het vierogenprincipe, kalibratie en de eis voor een onafhankelijke beoordeling. Echter, studenten lijken zich er niet van bewust te zijn dat in jaar drie de toetsing op eindniveau plaatsvindt. Ook ontbreekt de externe validering van de toetsing, zoals door een

stagebegeleider, opdrachtgever van het afstudeeronderzoek en de borging van de examencommissie. Het panel adviseert de opleiding om de toetsing van de vakinhoudelijke competenties op eindniveau in jaar drie expliciet onder te brengen in het afstudeerprogramma, dit expliciet kenbaar te maken aan de studenten en als zodanig te toetsen en te borgen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard

Het afstudeerprogramma omvat verschillende studieonderdelen en het panel stelt vast dat studenten bij het afronden van de opleiding voldoen aan de acht competenties van de opleiding. Het panel heeft eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren van een selectie van vijftien afgestudeerden bekeken en stelt op basis daarvan vast dat het eindniveau voldoet, het panel kan zich vinden in de beoordelingen en de feedback die is gegeven. Na afstuderen komen studenten in een diversiteit van functies in de farmaceutische sector terecht. Het panel stelt vast dat het werkveld zeer positief is over de competenties en capaciteiten van de afgestudeerden en stimuleert de opleiding zich ook buiten de regio op de kaart te zetten.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Zoals in standaard 3 is omschreven, omvat het afstudeerprogramma verschillende studieonderdelen waarvan het *Praktijkgerichte onderzoek* (20 EC) en *Stage 3* (30 EC) de belangrijkste zijn. Tijdens het visitatiebezoek is uitgebreid door de opleiding aangegeven hoe de opleiding in jaar drie een deel van de vakinhoudelijke competenties aftoetst aan de hand van een managementgame. Samen met de bevindingen van het panel over producten die voorafgaand aan het bezoek zijn ingezien, heeft het panel het volste vertrouwen in het realiseren van de competenties op eindniveau door de studenten.

Het praktijkonderzoek (PO) is praktijkgericht, wordt zelfstandig door de student uitgevoerd en moet antwoord geven op een vraag van een opdrachtgever uit de praktijk of het lectoraat. Na toetsing van de onderzoeksvragen faciliteert de opdrachtgever de student in de praktijk en begeleidt de PO-docent de student. Naast een artikel omvat de toetsing van de student een referaat over het onderzoek. De toetsing vindt plaats door de PO-docent en een onafhankelijke, tweede beoordelaar waarbij de externe partij (opdrachtgever) een adviserende rol heeft. Op basis van een steekproef van vijftien afgestudeerde studenten concludeert het panel dat het niveau van het PO voldoet aan de gestelde eisen, de onderwerpen passend zijn bij het veld en het PO logisch is opgebouwd. Het valt het panel op dat de aansluiting in het beoordelingsformulier ten aanzien van de competenties in 2019 nog beter is dan in 2018. Het panel kon zich vinden in de eindoordelen door de opleiding, waarbij de producten met lage cijfers kritischer werden beoordeeld en hoge cijfers terecht waren. Ten aanzien van het product van het afstuderen (artikel) wil het panel de opleiding adviseren mee te gaan in de ontwikkeling die in het hele land gaande is ten aanzien van beroepsproducten. Volgens de laatste inzichten zijn veel opleidingen op zoek naar producten die zoveel mogelijk de werkzaamheden in de latere praktijk reflecteren en daar relevant voor zijn.

In de afstudeerstage brengt de student een complex project zelfstandig tot een goed einde bij een stageplaats naar keuze binnen de farmaceutische zorg- en dienstverlening. Een

praktijkbegeleider begeleidt de student op de stageplaats en een stagedocent vanuit de opleiding die minimaal vier keer contact hebben gedurende de stage over het functioneren van de student. Toetsing bestaat uit vier onderdelen, projectplan, uitvoering opdracht, eindpresentatie en reflectieverslag. Het panel heeft van een selectie van afgestudeerden het projectplan, de eindpresentatie en reflectieverslag (inclusief beoordelingen) ingezien en kan zich vinden in de beoordelingen en feedback die zijn gegeven.

Functioneren van afgestudeerden

Uit alumni-onderzoek in 2015 en 2017 blijkt dat alumni vooral binnen de farmaceutische industrie, de openbare apotheek en de ziekenhuisapotheek werkzaam zijn. Ook studeert een constant deel (13%) van alumni door, veelal met de master Gezondheidswetenschappen. Voor zover het panel het kan overzien, is het functioneren van afgestudeerden in de praktijk goed. Het panel was zeer onder de indruk van de alumni met wie tijdens het visitatiebezoek is gesproken. Ze hebben een helder beeld van de farmakundige, weten waar ze zelf heen willen in hun carrière en zijn goed in staat dat te formuleren. In het verlengde van het advies in standaard 1 is het panel van mening dat ook hier meer nadruk mag liggen op de kracht van het profiel dat zich uit in diversiteit. Het werkveld is heel positief over de kwaliteiten van de afgestudeerden, Farmakundigen zijn de spin-in-het-web, ze brengen veel vaardigheden en competenties mee en zijn in staat om te werken met en in een breed scala aan organisaties in de farmaceutische sector. Het panel stimuleert de opleiding meer dan nu gebruik te maken van de alumni als rolmodellen en uithangbord van de opleiding, zowel intern (in de richting van studenten) als extern (naar het (potentiele) werkveld). Net als in het programma, is de opleiding zelf ook gebaat bij aandacht voor marketing en ondernemerschap.

Eindoordeel over de opleiding

	Farmakunde voltijd	Farmakunde deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De opleiding Farmakunde voldoet zowel voor de voltijd- als de deeltijdvariant op alle standaarden aan de basiskwaliteit van het beoordelingskader. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis van de positieve kwaliteit over de vier standaarden komt het panel tot een positief eindoordeel over de opleiding als geheel.

Bijzonder positief vond het panel de toetsexpertgroep, een prachtig instrument dat het systeem van toetsing bijzonder krachtig maakt. Het panel adviseert de opleiding om aandacht te schenken aan de wijze van toetsing en borging van het gehele afstudeerprogramma.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Farmakunde van Hogeschool Utrecht als **positief**.

Aanbevelingen

Dit hoofdstuk bevat alleen aanbevelingen die de opleiding volgens het panel echt moet oppakken. Dit zijn ook de aandachtspunten waar een panel over zes jaar naar moet kijken (aldus NVAO)

Standaard 1

Het panel beveelt aan om de volle breedte van het toekomstige werkveld van de farmakundige te overzien en te includeren bij de afstemming over het profiel van de opleiding. Farmakundigen zijn van belang voor een grote diversiteit aan posities en zowel het panel als het werkveld is van mening dat de opleiding aan bekendheid te winnen heeft buiten de regio.

Standaard 2

Het panel adviseert de opleiding om stagebegeleiders beter te trainen, betrekken en informeren. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van het opzetten van een leer-innovatienetwerk. Ook denkt het panel dat het inhoudelijk intensiveren van de contacten met de studenten gedurende de stage bevorderlijk is voor het persoonlijke leerproces van de student.

De diversiteit van het werkveld – met name in de farmaceutische industrie – kan volgens het panel sterker in het programma worden opgenomen, bijvoorbeeld aan de hand van casussen of opdrachten.

Standaard 3

Het panel beveelt de opleiding aan de programmaonderdelen waarin de opleiding één of meerdere competenties op eindniveau toetst expliciet op te nemen in het afstudeerprogramma en hierover helder te communiceren in de richting van studenten. Op die manier zijn studenten zich bewust van het toetsen op eindniveau en borgt de opleiding de toetsing van het afstudeerprogramma.

Standaard 4

Het deel van het werkveld dat bekend is met farmakundigen staat zeer positief tegenover de opleiding en haar afgestudeerden. Het panel raadt aan om marketing en ondernemerschap in te zetten om buiten de regio bekendheid voor de opleiding te genereren.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

08 30 – 09 00	Inloop & ontvangst auditpanel	
09.00 – 09 45	<ul style="list-style-type: none"> • Korte introductie • Gespreksronde Management 	Management <ul style="list-style-type: none"> • Directeur Instituut Paramedische Studies • Lector IZF (Innovatie van Zorgprocessen in de Farmacie) • Coördinator propedeuse en jaar 2 voltijd, lid managementteam, docent • Coördinator jaar 3 en 4 voltijd, lid managementteam, begeleider praktijkgericht onderzoek (PO) en stage • Voorzitter curriculumcommissie, lid managementteam, lid TEG, PO- en stagebegeleider, SLB'er • Coördinator deeltijd, lid managementteam, lid curriculumcommissie, docent bedrijfsvoering en werkveld
9.45 - 10 00	Pauze	
10.00 – 11 15	<ul style="list-style-type: none"> • Korte introductie • Gespreksronde Docenten 	Docenten <ul style="list-style-type: none"> • Coördinator bedrijfsvoering jaar 1, docent bedrijfsvoering, communicatie, professioneel handelen, SLB'er, lid curriculumcommissie, PO- en stagebegeleider • Coördinator praktijkgericht onderzoek (PO), docent PO, farmacologie, key user TestVision Online, PO- begeleider • Coördinator stage en farmacologie, docent farmacologie, PO- en stagebegeleider, internationalisering • Coördinator stage en farmacologie, docent farmacologie, kwaliteitsmanagement, SLB'er, PO- en stagebegeleider, werkzaam als openbaar apotheker • Coördinator gezondheidsvoorlichting, docent gezondheidsvoorlichting, communicatie mondeling, SLB'er, PO- en stagebegeleider • Farmakundige, coördinator projectmanagement voltijd en deeltijd, docent projectmanagement, gezondheidsvoorlichting, kwaliteitsmanagement, SLB'er, PO- en stagebegeleider • Coördinator communicatie schriftelijk, docent gezondheidsvoorlichting en praktijkgericht onderzoek, verbinder opleiding en lectoraat, PO- en stagebegeleider • Coördinator professionalisering, docent communicatie mondeling, SLB'er, PO- en stagebegeleider
11 15-11.30	Pauze	
11 30 – 12 15	<ul style="list-style-type: none"> • Korte introductie • Gespreksronde Studenten 	Studenten (6)
12.15- 13 15	Lunch en materiaalbestudering	

13.15 – 14.15	<ul style="list-style-type: none"> • Korte introductie • Gespreksronde Werkveldvertegenwoordigers en Alumni 	<p>Werkveldvertegenwoordigers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eurocept Pharmaceuticals, Manager Pharmacovigilance, opdrachtgever afstudeerstage Farmakunde • Lombok Apotheek, openbaar apotheker, voorzitter Beroepenveldcommissie Farmakunde, opdrachtgever praktijkgericht onderzoek en afstudeerstage Farmakunde • Apotheek Orion, openbaar apotheker, opdrachtgever praktijkgericht onderzoek en afstudeerstage Farmakunde <p>Alumni</p> <ul style="list-style-type: none"> • QA-manager bij Medcor, alumnus en opdrachtgever afstudeerstage (afgestudeerd in 2014, voltijd) • product specialist Ophthalmology bij Bausch&Lomb, alumnus (afgestudeerd in 2015, voltijd) • farmakundige werkzaam in Apotheek Dok 11, alumnus (afgestudeerd in 2019, deeltijd)
14.15 - 14.30	Pauze	
14.30 - 15.15	<ul style="list-style-type: none"> • Korte introductie • Gespreksronde Examencommissie Instituut Paramedische Studies (IPS) en ToetsExpertGroep (TEG) 	<p>Examencommissie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vice-voorzitter examencommissie Instituut Paramedische Studies • Lid examencommissie Instituut Paramedische Studies <p>TEG</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter TEG, coordinator kwaliteitsmanagement en projectmanagement, docent kwaliteitsmanagement, minor Farmacologie voor Paramedici, ethiek, PO- en stagebegeleider • Lid TEG, coordinator gezondheidsvoorlichting, docent gezondheidsvoorlichting, SLB'er
15.15 – 17.15	Intern overleg auditpanel, pending issues en terugkoppeling bevindingen	

2. Bestudeerde documenten

Een selectie van eindwerken van de volgende afgestudeerden

Voltijd/deeltijd	Eindcijfer	toetsdatum
deeltijd	8	21-jun-18
voltijd	8	19-jun-18
voltijd	6	28-aug-18
voltijd	8	29-jan-19
voltijd	7	24-jun-19
deeltijd	7,7	19-jun-18
voltijd	7	21-jun-18
voltijd	6	29-jan-19
voltijd	9	29-jan-19
voltijd	7	16-apr-19
deeltijd	9	22-jan-19
deeltijd	7	29-jan-19
voltijd	8	21-jun-18
voltijd	8	29-jan-19
voltijd	6	12-apr-19

- Jaarplan 2019-2020 Opleiding Farmakunde
- Kwaliteitsmanagement documenten
- Toetsvoorbeelden deeltijd en voltijd
- Handboeken gebruikt bij het onderwijs
- Verslagen van de
 - Beroepenveldcommissie
 - Opleidingscommissie
 - Examencommissie
- Selectie van publicaties
- Informatie over posities farmakundigen na afstuderen
- Studiegids voltijd en deeltijd 2018-19
- OER 2018-19

3. Overzicht curricula

Voltijdcurriculum Farmakunde 2019-2020

Jaar	Blok A	Blok B	Blok C	Blok D	
1	Werkveld 1 (GFA-1 WV1-13) CS, PF	Kwaliteitsmanagement 1.1 (GFA-1 KM1 1-10) CS, PF, IT Farmacologie 1.1 (GFA-1 FC1 1-13) CM, PF, PO	Bedrijfsvoering 1 (GFA-1 BV1 1-13) IT (GFA-1 BV1 2-13) PM, CM, PF Farmacologie 1.2 (GFA-1 FC1 2-13) PF, PO	Bedrijfsvoering 1 (GFA-1 BV1 3-13) CS, PF Stage 1 5 EC (GFA-1 STAGE1 1-13) CM, PF, CS Kwaliteitsmanagement 1.2 (GFA-1 KM1 2-13) CS, PF	Gezondheidsvoorzichting 1 (GFA-1 GV1 1-3) (GFA-1 GV1 2-13) CS, PF, PO Farmacologie 2 (GFA-1 FC2-13) PF, PO, IT
2	Werkveld 2 (GFA-2 WV2-13) PM, PF, IT, CS Bedrijfsvoering 2 (GFA-2 BV2-13) IT, CM, PF	Gezondheidsvoorzichting 2 (GFA-2 GV2 1-3) (GFA-2 GV2 2-13) PO, CS	Farmacologie 3 (GFA-2 FC3-13) CM, PO	Stage 2 (GFA-2 STAGE2-13) PM, CM, CS, PF, PO	Kwaliteitsmanagement 2 (GFA-2 KM2-13) CS, CM
3	Bedrijfsvoering 3 (GFA-3 BV3-14) PF, CM, CS	Werkveld 3 (GFA-3 WV3-14) PF, CM, CS, IT	Minor IFS (GKO-IPS 1-13 GKO-IPS 2-13) FPZ (GKO-FARMP1-10 GKO-FARMP2-10)		
4	Onderzoek (GFA-4 PO-13) PF, CM, CS Projectmanagement (GFA-4 PM-13) CM, PF	Stage 3 (GFA-4 STAGE3-13) PM, CM, CS, PF			

Afkortingen lintleerlijnen:

- CM – communicatie mondeling
- CS – communicatie schriftelijk
- IT - informatietechnologie
- PF – professioneel handelen en samenwerken
- PM – projectmanagement
- PO – praktijkgericht onderzoek

Deeltijdcurriculum Farmakunde 2019-2020

Jaar	Blok A	Blok B	Blok C	Blok D
1	Startopdracht 1 CS 1 EC Taaltoets CS 4 EC Artikel (GFA-1D STR1CS-17) CM 5 EC	Farmacologie 1 (FC1) * 10 EC (GFA-1D FC1-17)		Onderzoek (PO) Case report 5 EC (GFA-1D PO-17) CS
	Startopdracht 2 * FC 5 EC (GFA-1D STR2FC-17) KM 5 EC (GFA-1D STR2KM-17) BV 5 EC (GFA-1D STR2BV-17, IT)	Bedrijfsvoering 1 Projectmanagement (BV1.2) * 5 EC (GFA-1D BV1.2-17) PF, CM Management Summary (BV1.3) 5 EC (GFA-1D BV1.3-17)	Gezondheidsvoorlichting 1 (GV1) * 10 EC (GFA-1D.GV1-17) PO, CM, CS	Bedrijfsvoering 2 Marketingplan (BV2) 10 EC (GFA-1D.BV2-17)
	Startopdracht 3 * GV 5 EC (GFA-1D.STR3GV-17) PO, IT	Professioneel Handelen (PF1) * 5 EC (GFA-1D PF1-17)	Professioneel Handelen (PF2) 5 EC (GFA-1D.PF2-17)	
2	Farmacologie 2 (FC2) 15 EC (GFA-2D FC2-18) CM, PO	Kwaliteitsmanagement 2 (KM2.1) 10 EC (GFA-2D KM2 1-18) CM, CS	Kwaliteitsmanagement 2 (KM2.2) 5 EC (GFA-2D KM2 2-18) CS	Werkveld (WV3) 15 EC (GFA-2D.WV-18) PF, CM, CS, IT
	Gezondheidsvoorlichting 2 (GV2) 10 EC (GFA-2D.GV2-18) CS, PO	Gezondheidsvoorlichting 3 (GV3) 10 EC (GFA-2D.GV3-18) CS, PO, PF, PM	Bedrijfsvoering (BV3) 15 EC (GFA-2D.BV3-18) PF, CM, CS	
	Projectmanagement (PM) 10 EC (GFA-2D.PM-18) CM, PF			
3	Onderzoek (PO) 20 EC (GFA-3D.PO-19) PF, CM, CS		Stage 30 EC (GFA-4.STAGE3-13) PM, CM, CS, PF	
	Vrije ruimte 15 EC (GFA-3D.VR-19) PF			

De toetsen met * zijn onderdeel van het propedeuseprogramma